

לקראת תמורות בשיווק הבקר לבשר

מאקסימום בייצור, כגון — העלאת משקל עגל מרבק מ-450 ק"ג ל-550 ק"ג עלולה, ברבים מהמקרים, להביא עמה הפסדים לייצור.

ייצור אופטימאלי נקבע ע"י גורמים אלה:

א. תוספת משקל גבוהה הנמדדת לפי התוספת היומית או לפי המשקל הסופי בגיל מסוים, תוך עימות בכמות המזון שנצרך לכך;
ב. כושר ייצור בשר השרירים של החלקים המשובחים והיקרים, בעלי איכות טובה.

כושר ייצור הבשר הוא תכונה תורשתית בעיקרה, שאין להשיגה ע"י הזנה גרושה, אלא יש לטפח אותה. הקניית תכונה זו, היא קלה יחסית כיוון שאפשר להבחין בעין את הקשר בין צורת הגוף לבין כושר ייצור הבשר, וכאן מתחיל תפקידם של מכוני ההזרעה.

לא הייתי מציע להשתמש בפרים מגזעי בשר, כי גזעים אלה נחשבים כיום לגזעי חלב (שומן), והם גם עשויים לחבל בכושר הנבט החלב, אלא להיזקק לפרים המורשיים תנובה טובה של חלב וגוף רחב ושרירי. כפי שהזכרתי לעיל אפשר לקבוע במידה רבה של ביטחון שהבהמות הגדור לזר ורחבות-גרם הן גם בעלות כושר גבוה של ייצור בשר, ואילו הבהמות הצרות והקטנות — חסרות כושר זה. בבהמות הרחבות הבשר הוא בדרך כלל רזה, ולעומתן — הבהמות הצרות מניבות מעט בשר, המכיל הרבה שומן. סימן חיצוני מובהק לבהמות אלה — הזדקרות חדה של עמוד השידרה לכל אורך הגוף, הנראית לעין כבר בשלב הגדילה.

בהזנה גדושה הופכות בהמות צרות חלק ניכר של מזונם לשומן, שהוא, כידוע, בעל ערך קאלורי גבוה (1 ק"ג שומן מספק 8500 קאלורי ריות) ומשום כך זקוקות הן לכמות גדולה יותר של מזון לכל ק"ג תוספת משקל. בתנאי הזנה שווים, תהיה תוספת המשקל בבהמות הצרות קטנה יותר מזו שבבהמות הרחבות, ומחירו של כל ק"ג תוספת משקל יהיה גבוה יותר.

סימן החיכר של הבהמות הרחבות היא צורת הצלעות. תוספת משקל אצלן מתבטאת בעיקר בתוספת בשר שרירי, שהוא עני יותר בקאלוריות

במוקדם או במאוחר יצטרפו מרבית המשקים לרשת בתי-המטבחים האיזוריים, שבאמצעותם אף יתבצע שיווק הבקר בצורת בשר מוכן לצריכה, על סוגיו השונים, והתמורה לייצרנים תיקבע ודאי לפי שיעורי התפוקה ואיכות הטיבחה. מן הראוי אפוא להקדיש תשומת-לב לשתי עובדות, העשויות להשפיע בצורה מכרעת על רווחיות ייצור הבשר לעתיד לבוא, והן: (א) טעמם של הצרכנים (או דרישת השוק), ו-(ב) ייצור חסר כונו.

בשנים האחרונות עדים אנו לשינוי טעמו של הצרכן, ויחד עם זה, להגדלת הביקוש לבשר; גוברת הדרישה לבשר מהנתחים המשובחים. שיהיה רזה, עדין, בעל גון יפה, טעים, ושהתקנתו לסעודה תהיה קלה ומהירה. באשר ליצילות ייצור הבשר, הרי זו נבחנת בראש וראשונה בנצילות המזון לגידול ופיטום הבהמה שתהא ראויה לשיווק, אל לנו להתעלם מכך, שעברו הזמנים כשהיה רצוי והכרחי לייצר „בכל מחיר“ (בתקור פת המלחמה או במצור) כדי לספק לאוכלוסיה את המינימום התברחי של מיצרך זה או אחר; אנו נכנסנו לתקופה, בה הצרכן נעשה בדרך יותר והייצורן חייב להקפיד על איכות התוצר שהוא מציע, ויחד עם זה לפקוח עינו על החיסכון בייצור. עליו לזכור שלא בכל המקרים מביא מאקסימום של ייצור את ההכנסה הנקיה הגבוהה ביותר, ויש הכרח להבחין בין רווחיות אופטימאלית לבין מתזור כללי גבוה. הרדיפה אחר

והסברנו לכם את מטרת ריכוז החומר על היצע הבקר לשיווק וחשיבותו בקביעת מדיניות הווי-סות והשיווק של המועצה.

השתדלנו לערוך את השאלון בצורה נוחה למילואו ושיגורו אלינו. לא נוכל להשלים עם אי-היענותם של ייצרנים לפניות ולתזכורות שלנו בנדון.

אלה אשר יתמידו בהתעלמות ואי-היענות עלולים לקפח את זכויותיהם בשיווק בקרם באמצעותנו.

מוזכירות המועצה

להקפיד ביתר חומרה על הכללים שהזכרנו, כי העגלה נוטה להשמנה בגיל צעיר בהרבה. בהזנה גדושה במזון מרוכז, מתחילה ההשמנה אצל העגלות מוקדם מאוד. אמנם הפרש מחיר הרכיב שה בין עגל ועגלה הוא 150-200 ל"י — דבר המאפשר תוספת של 750 ק"ג מ"מ לתפריט המזון של העגלה, אך לעומת זאת, משקל היציב אה של העגלה יהיה קטן מזה של העגל, ומחירה בשוק — נמוך בהרבה. נקבעו אמנם סוגים חד-שים בשיווק הבשר 5 ו-6 לגבי עגלות, אבל עגלות שמנות אינן ראויות לסוגים אלה. קשה למנוע השמנה יתרה של עגלות; הדרך היחידה היא — הזנה במזון גס בעיקר וצמצום מנת המ"מ עד ל-2 ק"ג ביום. עגלות רוות נוטות פחות להשמנה, ויתכן שכדאי להזריען ולמכרן בהריון של 2-3 חודשים. מכל מקום זקוקה העגלה לכמות מזון (לכל ק"ג תוספת משקל) שהיא גבוהה ב-20% לעומת זו של עגלים מאותו גיל.

פיכום

המשק מגיע לשיא רווחיותו אם ההוצאות השוליות (ובכלל זה הקבוצות והמשתנות) מתכ-סות ע"י המחיר שמשיגים בשוק. תנאי ייצור, בהם עולות ההוצאות השוליות מעל למחיר של התוצר בשוק, מביאים עמם הפסד. ואם מחיר השוק מכסה רק את ההוצאות המשתנות, על המשק לשקול אם להמשיך בייצור או להפסיקו. אם מחיר השוק אינו מכסה אף את ההוצאות המשתנות, הרי מובן מאליו שיש להפסיק את הייצור. לעומת זאת, כדאי להמשיך בייצור, אף אם מחיר השוק אינו מכסה אותה שעה את כל ההוצאות הקבוצות, כי המצב עלול להשתנות, וכש-אין למשק אלטרנטיבה טובה יותר.

אלפרד קרש

עין החורש

1) ק"ג בשר רוזה מספק 1000 קאלוריות בלבד) וממילא דרוש פחות מזון לכל ק"ג תוספת משקל; פירוש הדבר נצילות המזון אצל אלה גבוהה יותר. ההפרש בכושר ניצול המזון נע בין 20 ל-22 אחוזים לטובת הבהמות הרחבות.

הנקודה השניה שברצוני לעמוד עליה היא — המשקל הרצוי של העגלים עם הוצאתם לשוק. כאן נכון הפתגם העתיק: פיטום מהיר הוא פיטום זול. תצרוכת המזון לכל ק"ג תוספת משקל שונה מאוד בבני-בקר בעלי משקל וגיל שונים. והיא הולכת וגדלה, הן באופן מוחלט והן באופן יחסי, עם עליית משקל הגוף. הסיבה לכך — מנת קיום הגוף עולה בהתאם לממדיו של העגל; ונוסף לזאת, ככל שמשקל העגל עולה על 400 ק"ג כן מתרבה בו ייצור השומן. כך למשל, בקבוצת משקל של 470-500 ק"ג דרושות לכל ק"ג של תוספת משקל פי שלוש יחידות מזון מאשר בבני-בקר בעלי משקל של 100 ק"ג. לפי נסיוני, דרושות 8.5-8 יח"מ לכל ק"ג תוספת משקל לעגלים בני 470 ק"ג, ולעגלים מעל 500 ק"ג — אף 10 יח"מ. גורם נוסף שיש להביא בחשבון זוהי הריבית מהון ההשקעה בעגל שהגיע למשקל של 500 ק"ג (שמחירו הוא 1300 ל"י בקירוב), המסתכמת ב-35 אגורה לכל יום של השתהות העגל במשק.

מתוך חישוב של 7.5-7 יח"מ ליום לעגל, מזה 70% במ"מ ר-30% מזון גס, אני מגיע למסקנה, שמשקל ההוצאה לשוק הרנטאבילי ביותר הוא 460-480 ק"ג ברוטו ואין כדאי, לדעתי, לפטם את העגלים עד למשקל של 500 ק"ג ויותר, כי הדבר ייצא בהפסד.

ברצוני להוסיף כמה הערות בדבר פיטום עגלות לבשר. כל האמור בדבר צורת הגוף של העגלים נכון גם לגבי עגלות, אלא שלגביהן יש

החלב מגביה קומתם של היאפאנים

קומתם הממוצעת של נערים יאפאניים בני 15 גבהה ב-8 ס"מ ומעלה מאז נסתיימה מלחמת העולם השנייה. העיתון "קריסטיאן סייאנס מוניטור" מודיע שבעלי בתי החרושת למלבושים ולציוד בתי-ספר נאלצים לשנות ולעדכן את גודל הסטאנדרדים כדי להתאימם לבני-יאפאן המתעצמים. לדברי העתון הנ"ל יש לזקוף תופעה זו באוכלוסיה היאפאנית לזכות הצריכה המוגברת של חלב. המבקרים מתרשמים שהחלב גורף בסופה את יאפאן. אפשר להשיג חלב בתחנות הרכבת, במשרדים — ונראה הדבר שהדור הצעיר מעדיף חלב על פני המשקאות הפחמתיים (מי-סודה וכדומה).